

# Obsah

|                 |      |
|-----------------|------|
| Předmluva ..... | XIII |
|-----------------|------|

|                                                                                                                                                                           |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| <b>ČÁST I</b> Obecné komparativní aspekty nezávislosti soudní moci<br>a právního státu a jejich implementace v procedurách<br>výběru, hodnocení a povyšování soudců ..... | 1 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|

|                                                                                                              |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Doporučení (Standardy) mezinárodních orgánů v procesu výběru,<br/>hodnocení a povyšování soudců .....</b> | <b>3</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Úvod .....                                                                                                 | 3  |
| 2. Právní rámec týkající se procesu výběru, hodnocení a povyšování soudců ..                                  | 4  |
| 3. Příslušné orgány .....                                                                                     | 4  |
| 4. Kompetence (požadavky) a kritéria (ukazatele) .....                                                        | 7  |
| 4.1 Výběr kandidátů na funkci soudce (první jmenování do funkce<br>soudce soudu první a vyšší instance) ..... | 7  |
| 4.2 Povyšování soudců, kteří se ucházejí o vyšší soudní a (nebo)<br>manažerské (vedoucí) pozice .....         | 9  |
| 4.3 Povýšení do vedoucích funkcí .....                                                                        | 10 |
| 4.4 Hodnocení výsledků práce soudců .....                                                                     | 11 |
| 5. Metodika uplatňovaná při výběru, hodnocení a povyšování .....                                              | 13 |
| 6. Shrnutí .....                                                                                              | 15 |

|                                                                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Uplatňování zásady nezávislosti soudců při procesech výběru soudců<br/>a jejich hodnocení a povyšování – vybrané části .....</b> | <b>17</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Podstata nezávislosti soudů .....                                                                         | 17 |
| 1.1 Obecné standardy a zásady, které vypracovaly a uznávají příslušné<br>mezinárodní instituce .....         | 17 |
| 1.2 Důvody pro jmenování nebo povýšení .....                                                                 | 22 |
| 1.3 Jmenovací a poradní orgány .....                                                                         | 23 |
| 1.4 Jistota mandátu a hodnocení soudců .....                                                                 | 27 |
| 1.5 Shrnutí .....                                                                                            | 29 |
| 2. Vyhodnocení stávajících procesů při jmenování (hodnocení) soudců<br>z hlediska nezávislosti justice ..... | 30 |
| 2.1 Výběr soudců – nezávislý orgán a jeho úloha .....                                                        | 30 |
| 2.1 Nedotknutelnost délky mandátu soudců .....                                                               | 42 |
| 2.3 Odborné hodnocení (povyšování) soudců .....                                                              | 45 |
| 3. Judikatura evropských soudů a Ústavního soudu Litevské republiky .....                                    | 50 |
| 3.1 Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) .....                                                | 50 |



|       |                                                                                                                                             |    |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3.1.1 | Případ <i>Guðmundur Andri Ástráðsson vs. Island</i> . . . . .                                                                               | 50 |
| 3.1.2 | Případ <i>Ramos Nunes de Carvalho e Sá vs. Portugalsko</i> . . . . .                                                                        | 53 |
| 3.1.3 | Shrnutí . . . . .                                                                                                                           | 54 |
| 3.2   | Judikatura Soudního dvora Evropské unie (SDEU) . . . . .                                                                                    | 54 |
| 3.2.1 | Případ <i>A. B. a další</i> . . . . .                                                                                                       | 54 |
| 3.2.2 | Případ Repubblika . . . . .                                                                                                                 | 59 |
| 3.2.3 | Shrnutí . . . . .                                                                                                                           | 61 |
| 3.3   | Judikatura Ústavního soudu Litevské republiky . . . . .                                                                                     | 62 |
| 3.3.1 | Pojem a význam nezávislosti soudce a soudnictví . . . . .                                                                                   | 62 |
| 3.3.2 | Zásada profesní kariéry soudců . . . . .                                                                                                    | 64 |
| 3.3.3 | Shrnutí . . . . .                                                                                                                           | 65 |
|       | <b>Výběr soudců: rýsuje se evropská cesta?</b> . . . . .                                                                                    | 69 |
| 1.    | Obecné normy a zásady pro výběr soudců na evropské a mezinárodní úrovni . . . . .                                                           | 70 |
| 2.    | Výběr soudců: hlavní zásady, pokyny a příklady osvědčených postupů . . . . .                                                                | 72 |
| 3.    | Rozhodování o způsobilosti a kritériích výběru . . . . .                                                                                    | 73 |
| 3.1   | Způsobilost . . . . .                                                                                                                       | 73 |
| 3.2   | Kritéria výběru . . . . .                                                                                                                   | 74 |
| 4.    | Nábor, vytvoření portfolia kandidátů . . . . .                                                                                              | 76 |
| 5.    | Zařazení osob do užšího výběru pro danou pozici . . . . .                                                                                   | 77 |
| 6.    | Jmenování vybraných osob . . . . .                                                                                                          | 79 |
| 7.    | Optimální jednotná procedura? . . . . .                                                                                                     | 79 |
| 8.    | Závěry . . . . .                                                                                                                            | 80 |
|       | <b>Systém Rady Evropy jako možný koncept evropského „ústavněprávního státu“?</b> . . . . .                                                  | 83 |
| 1.    | Úvodem . . . . .                                                                                                                            | 83 |
| 2.    | Instruktivní a metodologické kritérium konceptu „právního státu“ jako východisko k řešení . . . . .                                         | 85 |
| 3.    | Procesní fenomén stížností k Evropskému soudu pro lidská práva a selektivita kauz preferující kultivaci procesu rozhodování států . . . . . | 87 |
| 4.    | Testování jako kritérium „ústavnosti“ a jako způsob kontroly rozhodování státu, jakož i vymezování jeho zásahů . . . . .                    | 89 |
| 5.    | Koncepce ochrany ústavních práv člověka, zejména základních, především jako ochrana ústavního práva hmotného . . . . .                      | 91 |
| 6.    | Procesní verze „evropského ústavněprávního státu“ . . . . .                                                                                 | 92 |
| 7.    | Je možné dedukovat, dovodit či teoreticky konstruovat i určité unijní pojetí právní státnosti? . . . . .                                    | 94 |
| 8.    | Koncept evropské ústavněprávní státnosti rozvíjený „národní“ justicí . . . . .                                                              | 95 |
| 9.    | Závěrečné shrnutí . . . . .                                                                                                                 | 96 |



|                                                                                                                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ČÁST II</b> Výstupy projektu „Portrait of Judge“ reagující na<br>současnou situaci jmenování, hodnocení a povyšování<br>soudců v České republice ..... | 99 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Komparace ústavního řešení nezávislosti soudní moci v evropských<br/>ústavních systémech a dilema nezávislosti justice v ČR .....</b> | 101 |
| 1. Úvodem .....                                                                                                                          | 101 |
| 2. Originalita konstitučních monarchií a počátky nezávislé soudní moci ....                                                              | 102 |
| 3. Ústavní instituce tzv. „hlavy států“ a vývoj vztahů k soudnictví .....                                                                | 104 |
| 4. Idea republiky, koncept prezidentury v demokratických republikách<br>a určitá změna vztahu hlav států k soudnictví .....              | 106 |
| 5. Pojetí pozice hlavy státu a jejích pravomocí v (současných) evropských<br>ústavních státech ve vztahu k soudnictví .....              | 107 |
| 6. Postavení a funkce hlav států ve vztahu k moci soudní, zejména pak<br>v reflexi na ústavní systém České republiky .....               | 110 |
| 7. Některé syntetizující (a přitom otevřené) závěry ve vztahu k České<br>republice .....                                                 | 114 |
| 8. Nejvyšší rady soudnictví jako garance nezávislosti soudní moci<br>a ústavní modernizace dělby moci .....                              | 115 |
| 9. Komparativní kritéria k posouzení funkcí nejvyšších rad soudnictví .....                                                              | 118 |
| 10. Úloha nejvyšších rad soudnictví při výběru kandidátů ke jmenování<br>do soudní služby, tedy na tzv. první pozice .....               | 119 |
| 11. Podněty týkající se modernizace nezávislosti soudní moci v ústavním<br>systému České republiky .....                                 | 122 |

|                                                                                                                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Parametry nezávislosti justice, včetně judikatury vztahující se k výběru,<br/>hodnocení a překládání soudců, a zhodnocení rozdílných názorů soudců<br/>a veřejnosti .....</b> | 125 |
| 1. Výběr soudců .....                                                                                                                                                            | 127 |
| 2. Jmenování soudců .....                                                                                                                                                        | 129 |
| 3. Hodnocení soudců .....                                                                                                                                                        | 137 |
| 4. Překládání soudců .....                                                                                                                                                       | 139 |
| 5. Hodnocení výběru soudců z pohledu veřejnosti a srovnání s názorem<br>soudců .....                                                                                             | 143 |
| 6. Zhodnocení .....                                                                                                                                                              | 147 |

|                                                                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Výběr, hodnocení a povyšování soudců v ČR: hodnocení a sumarizující<br/>návrhy pro české soudnictví .....</b> | 151 |
| 1. Český model fungování soudnictví v rámci dělby moci .....                                                     | 152 |
| 2. Výběr soudců v ČR de lege lata .....                                                                          | 153 |
| 2.1 Krok první – asistent soudce .....                                                                           | 154 |
| 2.2 Druhý krok – justiční odborná zkouška .....                                                                  | 155 |
| 2.3 Krok třetí – soudní kandidát .....                                                                           | 156 |
| 2.4 Krok čtvrtý – stát se soudcem .....                                                                          | 156 |



|                                                                                                                                                                               |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 3. Výběr soudců v ČR – souhrnné úvahy de lege ferenda .....                                                                                                                   | 157            |
| 4. Hodnocení soudců v České republice .....                                                                                                                                   | 161            |
| 5. Povyšování soudců v České republice .....                                                                                                                                  | 162            |
| 6. Závěr .....                                                                                                                                                                | 163            |
| <b>Inspirativní momenty nizozemského systému výběru soudců .....</b>                                                                                                          | <b>165</b>     |
| 1. Úvod .....                                                                                                                                                                 | 165            |
| 2. Nizozemský soudní systém a systém výběru soudců .....                                                                                                                      | 166            |
| 3. Výběrové řízení před odbornou přípravou .....                                                                                                                              | 167            |
| 4. Justiční čekatel (RIO) .....                                                                                                                                               | 170            |
| 5. Závěr, inspirativní body .....                                                                                                                                             | 172            |
| <br><b>ČÁST III Výstupy projektu „Portrait of judge“ reagující na<br/>současnou situaci jmenování, hodnocení a povyšování<br/>soudců v zemích projektových partnerů .....</b> | <br><b>173</b> |
| <b>A. Litva .....</b>                                                                                                                                                         | <b>175</b>     |
| <b>Výběr soudců v Litvě: Současná situace a vyhodnocení SWOT analýzy ...</b>                                                                                                  | <b>175</b>     |
| 1. Proces výběru soudců .....                                                                                                                                                 | 179            |
| 2. SWOT analýza .....                                                                                                                                                         | 183            |
| <b>Hodnocení soudců: Litevská perspektiva .....</b>                                                                                                                           | <b>187</b>     |
| <b>B. Norsko .....</b>                                                                                                                                                        | <b>197</b>     |
| <b>Jmenování soudců a mezinárodní standardy v Norsku .....</b>                                                                                                                | <b>197</b>     |
| 1. Domácí reforma a evropské a mezinárodní právo a normy .....                                                                                                                | 197            |
| 2. Soudní systém a výkon soudcovské profese v Norsku .....                                                                                                                    | 200            |
| 3. Jmenování soudců v Norsku .....                                                                                                                                            | 201            |
| 4. Povyšování soudců v Norsku .....                                                                                                                                           | 203            |
| 4.1 Povyšování soudců, kteří se ucházejí o manažerské (vedoucí)<br>pozice .....                                                                                               | 203            |
| 4.2 Kvalifikační požadavky na pozici soudce .....                                                                                                                             | 204            |
| 5. Kam až sahá vzájemná důvěra .....                                                                                                                                          | 206            |
| 5.1 Příklady norského systému obsazování funkcí založeného<br>na důvěře .....                                                                                                 | 207            |
| 6. Mezinárodní a evropské kandidatury na soudce .....                                                                                                                         | 211            |
| 7. Mezinárodní právo a normy a norský systém .....                                                                                                                            | 212            |
| <b>C. Albánie .....</b>                                                                                                                                                       | <b>215</b>     |
| <b>Povyšování těch nejlepších – hodnocení neodborných kritérií pro<br/>povyšování soudců .....</b>                                                                            | <b>215</b>     |
| 1. Obecné poznámky .....                                                                                                                                                      | 215            |
| 2. Neodborná kritéria .....                                                                                                                                                   | 217            |
| 2.1 Přístup k soudcovskému temperamentu .....                                                                                                                                 | 218            |



|                                                                                                             |                                      |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------|
| 2.2                                                                                                         | Přístup ke kultuře a znalostem ..... | 219        |
| 2.3                                                                                                         | Přístup k otázce povýšení .....      | 221        |
| 3.                                                                                                          | Závěr .....                          | 223        |
| <br><b>ČÁST IV Přílohy .....</b>                                                                            |                                      | <b>225</b> |
| <b>Příloha č. 1: Model kompetencí – tabulka .....</b>                                                       |                                      | <b>227</b> |
| <b>Příloha 2: Užitečné formuláře vytvořené v rámci projektu přímo pro<br/>prostředí české justice .....</b> |                                      | <b>245</b> |